ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 1ης Ιουνίου 2006 *

Στην υπόθεση C-453/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, την οποία υπέβαλε το Landgericht Berlin (Γερμανία), με απόφαση της 31ης Αυγούστου 2004 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Οκτωβρίου 2004, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε η

innoventif Limited,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta, P. Kūris και L. Bay Larsen (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano
γραμματέας: R. Grass

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Schulze-Bahr,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον F. Díez Moreno,

— η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον R. Procházka,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Braun,

αφού έλαβε υπόψη την απόφαση να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, τον οποίο άκουσε προηγουμένως,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 43 ΕΚ και 48 ΕΚ.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο προσφυγής που ασκήθηκε από την innoventif Limited (στο εξής: innoventif) κατά αποφάσεως του Amtsgericht Charlottenburg περί απορρίψεως της αιτήσεώς της για την εγγραφή στο εθνικό εμπορικό μητρώο του εγκατεστημένου στη Γερμανία υποκαταστήματός της για τον λόγο ότι η innoventif είχε αρνηθεί να πληρώσει προκαταβολή επί των προβλέψιμων εξόδων για τη δημοσίευση του εταιρικού σκοπού που περιλαμβάνεται στην ιδρυτική της πράξη.

Το νομικό πλαίσιο

Το κοινοτικό δίκαιο

3 Η πρώτη οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1968, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιριών, κατά την έννοια του άρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 80, στο εξής: πρώτη οδηγία), εφαρμόζεται στις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Έχοντας ως σκοπό να προστατεύσει τους τρίτους που έχουν σχέση με τις εν λόγω εταιρίες, προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία φακέλου που περιλαμβάνει ορισμένο αριθμό πληροφοριών. Ο φάκελος αυτός τηρείται για κάθε εταιρία εγγεγραμμένη στο κατά τόπο αρμόδιο εμπορικό μητρώο.

4 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της πρώτης οδηγίας:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η υποχρέωση δημοσιότητος των εταιρειών να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πράξεις και στοιχεία:

α) την ιδρυτική πράξη και το καταστατικό εφ' όσον αυτό αποτελεί αντικείμενο ιδιαιτέρας πράξεως».

5 Το άρθρο 3, παράγραφοι 2 και 4, της πρώτης οδηγίας:

«2. Όλες οι πράξεις και όλα τα στοιχεία που υπόκεινται σε δημοσιότητα δυνάμει του άρθρου 2 τίθενται στον φάκελο ή καταχωρίζονται στο μητρώο [...]

[...]

4. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 πράξεις και στοιχεία δημοσιεύονται στο οριζόμενο από το κράτος μέλος εθνικό δελτίο είτε υπό μορφή ολικής ή μερικής αναδημοσιεύσεως, είτε υπό μορφή σημειώσεως που παραπέμπει στην κατάθεση του εγγράφου στον φάκελο ή στην καταχώρησή του στο μητρώο.»

6 Η ενδεκάτη οδηγία 89/666/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τη δημοσιότητα των υποκαταστημάτων που έχουν ιδρυθεί σε ένα κράτος μέλος από ορισμένες μορφές εταιριών που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους (ΕΕ L 395, σ. 36, στο εξής: ενδεκάτη οδηγία), αφορά τα υποκαταστήματα των κεφαλαιουχικών εταιριών.

7 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της ενδεκάτης οδηγίας:

«Οι πράξεις και τα στοιχεία που αφορούν τα υποκαταστήματα τα οποία έχουν ιδρυθεί σε κράτος μέλος εταιρίες που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους μέλους και στις οποίες εφαρμόζεται η [πρώτη] οδηγία [...], δημοσιεύονται κατά το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το υποκατάστημα και σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας.»

8 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της ενδεκάτης οδηγίας προβλέπει μια σειρά πράξεων και στοιχείων που πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιεύσεως εντός του κράτους μέλους στο οποίο εγκαθίσταται το υποκατάστημα. Η παράγραφος 2, στοιχείο β', του άρθρου αυτού καθιστά δυνατό στο κράτος μέλος εντός του οποίου έχει ιδρυθεί το υποκατάστημα να προβλέψει πρόσθετες υποχρεώσεις όσον αφορά τη δημοσιότητα, μεταξύ άλλων, «της ιδρυτικής πράξης και του καταστατικού, εάν αυτό αποτελεί αντικείμενο χωριστής πράξης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α', β' και γ' της [πρώτης] οδηγίας».

9 Το άρθρο 4 της ενδέκατης οδηγίας προβλέπει ότι το κράτος μέλος στο οποίο έχει ιδρυθεί το υποκατάστημα μπορεί να επιβάλει τη χρησιμοποίηση άλλης επίσημης γλώσσας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και την επικύρωση της μετάφρασης των δημοσιευομένων εγγράφων, ιδίως όσον αφορά τη δημοσιότητα που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας.

Το εθνικό δίκαιο

10 Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, του ομοσπονδιακού νόμου περί των εξόδων σε υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας (Gesetz über die Kosten in Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit), της 26ης Ιουλίου 1957 (BGBl. 1957 I, σ. 960, στο εξής: KostO), με τίτλο «Προκαταβολές», ορίζει τα εξής:

«(1) Ως προς τις διοικητικές πράξεις που διενεργούνται κατόπιν αιτήσεως, το πρόσωπο που υποχρεούται στην καταβολή των εξόδων καταβάλλει προκαταβολή επαρκούσα για την κάλυψή τους [...]

(2) Ως προς τις διοικητικές πράξεις που διενεργούνται κατόπιν αιτήσεως, η εκτέλεσή τους εξαρτάται από την προκαταβολή ή την προηγουμένη σύσταση εγγυήσεως.»

11 Το άρθρο 14 του KostO, με τίτλο «Αναλυτικός λογαριασμός εξόδων, προσφυγή, έφεση», προβλέπει τα εξής:

«(1) Τα έξοδα καθορίζονται από το δικαστήριο ενώπιον του οποίου η υπόθεση εκκρεμεί ή εκκρεμούσε τελευταίως, ακόμη και αν προκλήθηκαν ενώπιον επιληφθέντος δικαστηρίου [...]

(2) Το δικαστήριο που καθόρισε τα έξοδα αποφαίνεται επί της προσφυγής που άσκησαν ο οφειλέτης και το Δημόσιο κατά του αναλυτικού λογαριασμού εξόδων.

(3) Ο οφειλέτης και το Δημόσιο μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά της αποφάσεως επί της προσφυγής, αν η αξία του αντικειμένου της εφέσεως υπερβαίνει τα 200 ευρώ.»

12 Ο εμπορικός κώδικας (Handelsgesetzbuch), της 10ης Μαΐου 1897 (RGBl. 1897, σ. 219), όπως τροποποιήθηκε τελευταίως με το άρθρο 1 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 2004 (*BGBl.* 2004 I, σ. 3408, στο εξής: HGB), περιέχει ρύθμιση περί της εγγραφής των υποκαταστημάτων στο εμπορικό μητρώο.

13 Το άρθρο του 13 b, με τίτλο «Υποκαταστήματα εταιριών περιορισμένης ευθύνης με την έδρα τους επί του εθνικού εδάφους», ορίζει στις παραγράφους του 2 και 3 τα εξής:

«(2) Η ίδρυση υποκαταστήματος δηλώνεται από τους διαχειριστές. Επικυρωμένο αντίγραφο της εταιρικής συμβάσεως [...] επισυνάπτεται στη δήλωση.

(3) Η εγγραφή περιλαμβάνει επίσης τα στοιχεία που αναφέρει το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης.»

14 Ως προς τα υποκαταστήματα εταιριών περιορισμένης ευθύνης που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, το άρθρο 13g, παράγραφοι 2 και 3, του HGB ορίζει τα εξής:

«(2) Το επικυρωμένο αντίγραφο της εταιρικής συμβάσεως καθώς και, αν η εν λόγω σύμβαση δεν έχει συνταχθεί στα γερμανικά, επικύρωση της μετάφρασης στη γλώσσα αυτή επισυνάπτεται στη δήλωση. [...]

(3) Η εγγραφή της ιδρύσεως του υποκαταστήματος περιέχει επίσης τα στοιχεία που αναφέρει το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου περί των εταιριών περιορισμένης ευθύνης [...]»

15 Το άρθρο 10 του νόμου περί των εταιριών περιορισμένης ευθύνης (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung), της 20ής Απριλίου 1892 (*RGBl.* 1892, σ. 477), όπως τροποποιήθηκε τελευταίως από το άρθρο 13 του νόμου της 9ης Δεκεμβρίου 2004 (*BGBl.* 2004 I, σ. 3214, στο εξής: GmbHG), με τίτλο «Εγγραφή στο εμπορικό μητρώο», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Η εγγραφή στο εμπορικό μητρώο περιλαμβάνει την επωνυμία και την έδρα της εταιρίας, το αντικείμενο της επιχειρήσεως [...] και τις εξουσίες τους εκπροσωπήσεως.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16 Η innoventif, εταιρία περιορισμένης ευθύνης αγγλικού δικαίου, έχοντας την έδρα της στο Birmingham (Ηνωμένο Βασίλειο), ενεγράφη στο Companies House του Cardiff (Ηνωμένο Βασίλειο) την 1η Απριλίου 2004. Ο εταιρικός σκοπός της περιγράφεται κατά τρόπο εξαντλητικό στο σημείο 3 της ιδρυτικής της πράξεως, με τίτλο «The objects of which the Company is established are». Το εν λόγω σημείο 3 περιλαμβάνει 23 παραγράφους, από την A έως την W, οι οποίες καταλαμβάνουν πολλές σελίδες.

17 Στις 13 Απριλίου 2004, η innoventif ίδρυσε υποκατάστημα με έδρα το Βερολίνο και ζήτησε την εγγραφή του στο εμπορικό μητρώο από το Amtsgericht Charlottenburg.

18 Με απόφαση της 23ης Απριλίου 2004, το Amtsgericht Charlottenburg εξάρτησε την αιτηθείσα εγγραφή από την προϋπόθεση της πληρωμής προκαταβολής επί των εξόδων ανερχομένης σε 3 000 ευρώ. Καθόρισε το ποσό αυτό βάσει των προβλέψιμων εξόδων για τη δημοσίευση του εταιρικού σκοπού, όπως αυτός περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη της innoventif, εκτιμώντας ότι η περιγραφή που περιλαμβάνεται στο σημείο 3, παράγραφοι A έως W αυτής αντιστοιχεί στον εταιρικό σκοπό και ότι έπρεπε συνεπώς να εγγραφεί στο μητρώο στο σύνολό της.

19 Στις 18 Μαΐου 2004, εκτιμώντας ότι ο εταιρικός σκοπός της προέκυπτε μόνον από το σημείο 3, παράγραφοι A και B, της ιδρυτικής της πράξεως, η innoventif άσκησε, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του KostO, προσφυγή ενώπιον του Amtsgericht Charlottenburg.

20 Το Amtsgericht Charlottenburg απέρριψε την προσφυγή αναφέροντας ότι απαιτείται προκαταβολή επί των προβλέψιμων εξόδων, όπως αυτή που ζητήθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, εφόσον είναι πιθανόν ότι ο οφειλέτης των διαδικαστικών εξόδων δεν έχει συνειδητοποιήσει το μέγεθος του ποσού των εξόδων που τον αναμένουν.

21 Η εταιρία innoventif άσκησε έφεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του KostO, ισχυριζόμενη ότι η πληρωμή της προκαταβολής του αιτηθέντος ποσού ήταν αντίθετη προς την ενδέκατη οδηγία και παραβίαζε την αρχή της ελευθερίας εγκαταστάσεως.

22 Κατά το Landgericht Berlin, το ερώτημα αν η εγγραφή του υποκαταστήματος της innoventif στο εμπορικό μητρώο μπορεί να εξαρτάται από την πληρωμή προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων δημοσιεύσεως του εταιρικού σκοπού της innoventif, όπως το απαιτεί το εθνικό δίκαιο, εξαρτάται από την ερμηνεία των άρθρων 43 ΕΚ και 48 ΕΚ.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landgericht Berlin αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συμβιβάζεται με την ελευθερία εγκαταστάσεως των εταιριών σύμφωνα με τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ το γεγονός ότι, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η εγγραφή στο εμπορικό μητρώο υποκαταστήματος κεφαλαιουχικής εταιρίας που έχει την έδρα της στο Ηνωμένο Βασίλειο εξαρτάται από την πληρωμή προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων δημοσιεύσεως του εταιρικού σκοπού, έτσι όπως αυτός σημειώνεται στις σχετικές διατάξεις της ιδρυτικής πράξεως της εταιρίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

24 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Ισπανική Κυβέρνηση διερωτώνται ως προς το παραδεκτό του προδικαστικού ερωτήματος.

25 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ερώτημα μπορεί να είναι απαράδεκτο στο μέτρο που το αιτούν δικαστήριο δεν εξέθεσε τους λόγους που το οδήγησαν στην υποβολή του ερωτήματος αυτού.

26 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι το Δικαστήριο έχει εμμείνει επί της σημασίας της παραθέσεως, από το εθνικό δικαστήριο, των συγκεκριμένων λόγων που το ώθησαν να διερωτηθεί ως προς την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου και να κρίνει αναγκαία την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο. Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι είναι απαραίτητο το εθνικό δικαστήριο να παράσχει έναν ελάχιστο αριθμό διευκρινίσεων αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους επέλεξε τις κοινοτικές διατάξεις των οποίων ζητεί την ερμηνεία και αναφορικά με τον σύνδεσμο που υφίσταται μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοζομένης επί της διαφοράς εθνικής νομοθεσίας (βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη της 8ης Οκτωβρίου 2002, C-190/02, Viacom, Συλλογή 2002, σ. I-8287, σκέψη 16, και απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2005, C-453/03, C-11/04, C-12/04 και C-194/04, ABNA κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-10423, σκέψη 46).

27 Πάντως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο, αφενός, καθόρισε το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται το ερώτημα που αυτό υπέβαλε και, αφετέρου, ανέφερε συντόμως αλλά επαρκώς ότι ο λόγος που το ώθησε να υποβάλει το προδικαστικό ερώτημα είναι ότι έχει αμφιβολίες ως προς το αν η απαίτηση, δυνάμει του εθνικού δικαίου, προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων για τη δημοσίευση του σκοπού μιας εταιρίας που έχει την έδρα της σε άλλο κράτος μέλος και ζητεί την εγγραφή στο εθνικό εμπορικό μητρώο του υποκαταστήματός της μπορεί να εμποδίσει την άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως που απονέμει η Συνθήκη ΕΚ στην εν λόγω εταιρία.

28 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, το προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτο για τον λόγο ότι αφορά την ερμηνεία εθνικής διατάξεως.

29 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στην εξέταση των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου και μόνον (βλ. διάταξη της 21ης Δεκεμβρίου 1995, C-307/95, Max Mara, Συλλογή 1995, σ. I-5083, σκέψη 5). Στο

εθνικό δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει το περιεχόμενο των εθνικών διατάξεων και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει αυτές να εφαρμοστούν (βλ. απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 1995, C-45/94, Cámara de Comercio, Industria y Navegación de Ceuta κατά Ayontaniento de Ceuta, Συλλογή 1995, σ. I-4385, σκέψη 26).

30 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο είναι μεν το μόνο αρμόδιο, αφενός, για να αποφασίσει αν πρέπει να απαιτηθεί προκαταβολή επί των εξόδων όπως αυτή που προβλέπει το άρθρο 8 του KostO και, αφετέρου, ενδεχομένως, για να υπολογίσει το ποσό της και να αρνηθεί την εγγραφή σε περίπτωση μη πληρωμής, πλην όμως το ερώτημα αν η απαίτηση αυτής της προκαταβολής μπορεί να θεωρηθεί εμπόδιο για την άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

31 Συνεπώς, το προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

32 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ απαγορεύουν εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία εξαρτά την εγγραφή στο εμπορικό μητρώο ενός υποκαταστήματος εταιρίας περιορισμένης ευθύνης εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος από την πληρωμή προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων της δημοσιεύσεως του σκοπού της εταιρίας που περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη της εν λόγω εταιρίας.

33 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απαίτηση, εντός του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το υποκατάστημα εταιρίας που έχει την έδρα της εντός άλλου κράτους μέλους, πλήρους δημοσιεύσεως του σκοπού των εταιριών περιορισμένης ευθύνης που ζητούν την εγγραφή των υποκαταστημάτων τους στο εμπορικό μητρώο είναι σύμφωνη προς την ενδέκατη οδηγία.

34 Πράγματι, το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', της ενδέκατης οδηγίας επιτρέπει ρητώς στα κράτη μέλη να απαιτούν τη δημοσίευση της ιδρυτικής πράξεως και του καταστατικού, αν αυτό αποτελεί αντικείμενο χωριστής πράξεως, αλλοδαπής εταιρίας κατά την εγγραφή του υποκαταστήματός της στο εμπορικό μητρώο.

35 Όμως, τα άρθρα 13 b, παράγραφος 3, και 13 g, παράγραφος 3, του HGB, σε συνδυασμό με το άρθρο 10, παράγραφος 1, του GmbHG, που εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο στις εταιρίες που είναι εγκατεστημένες στο εθνικό έδαφος και σ' αυτές που είναι εγκατεστημένες στην αλλοδαπή, απαιτούν μόνον τη δημοσίευση του σκοπού των εταιριών περιορισμένης ευθύνης που ζητούν την εγγραφή υποκαταστήματος στο εμπορικό μητρώο και όχι, όπως επιτρέπει η ενδέκατη οδηγία, αυτήν της ιδρυτικής πράξεως των εν λόγω εταιριών στο σύνολό της.

36 Επιπλέον, από το άρθρο 3 της πρώτης οδηγίας, στο οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της ενδέκατης οδηγίας, γίνεται παραπομπή όσον αφορά τα υποκαταστήματα, προκύπτει ότι οι πράξεις και τα στοιχεία που υπόκεινται σε δημοσιότητα αποτελούν αντικείμενο δημοσιεύσεως σύμφωνα με έναν από τους εναλλακτικούς τρόπους που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 3.

37 Δεύτερον, ως προς το ερώτημα αν η απαίτηση προκαταβολής επί των εξόδων, η οποία υπολογίζεται βάσει της δημοσιεύσεως του εταιρικού σκοπού στο σύνολό του, είναι σύμφωνη με τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ, πρέπει να εξεταστεί αν αυτή η απαίτηση συνιστά εμπόδιο του δικαιώματος εγκαταστάσεως, οσάκις επιβάλλει στο υποκατάστημα εταιρίας που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους να τηρεί τις διατάξεις του κράτους εγκαταστάσεως σχετικά με τις προκαταβολές επί των προβλέψιμων εξόδων δημοσιεύσεως.

38 Επιβάλλεται συναφώς η διαπίστωση ότι η απαίτηση προκαταβολής, η οποία αντικατοπτρίζει μόνον τα πραγματικά διοικητικά έξοδα δημοσιεύσεως σύμφωνα με την ενδέκατη οδηγία, δεν μπορεί να αποτελεί περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως στο μέτρο που δεν απαγορεύει, δεν ενοχλεί ή δεν καθιστά λιγότερο ελκυστική την άσκηση αυτής της ελευθερίας.

39 Εξάλλου, κανονιστική ρύθμιση η οποία —υπό τις περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης— απαιτεί την πληρωμή προκαταβολής δεν είναι δυνατό να θέτει τις εταιρίες άλλων κρατών μελών σε μειονεκτική πραγματική ή νομική κατάσταση σε σχέση με αυτή των εταιριών του κράτους μέλους εγκαταστάσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Ιουνίου 1997, C-70/95, Sodemare κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-3395, σκέψη 33).

40 Συνεπώς, η απαίτηση πληρωμής αυτής της προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων δημοσιότητας δεν συνιστά, για μια εταιρία περιορισμένης ευθύνης εγκατεστημένη εντός κράτους μέλους, εμπόδιο για την άσκηση των δραστηριοτήτων της, εντός άλλου κράτους μέλους, μέσω υποκαταστήματος που έχει την έδρα του εκεί.

41 Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται, με βάση το μέγεθος του κειμένου που αναπαράγει τον σκοπό μιας εταιρίας, να βεβαιωθεί ότι το ποσό της απαιτουμένης προκαταβολής αντιστοιχεί στα προβλέψιμα έξοδα της δημοσιεύσεως στο σχετικό δελτίο. Έτσι, το εν λόγω δικαστήριο όφειλε να αναφερθεί στον σκοπό της εταιρίας όπως αυτός περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη της εταιρίας που ζητεί την εγγραφή υποκαταστήματος.

42 Πρέπει να διευκρινιστεί συναφώς ότι το εθνικό δικαστήριο δεν υπεχρεούτο να ερευνήσει αν, δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει την έδρα της η εταιρία που ζητεί την εγγραφή του υποκαταστήματός της, ο σκοπός της εταιρίας μπορεί να θεωρηθεί ότι καθορίζεται πλήρως από ένα μέρος μόνον των διατάξεων που περιλαμβάνονται υπό τον τίτλο «Εταιρικός σκοπός» στην ιδρυτική πράξη της εταιρίας αυτής.

43 Επομένως, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ δεν απαγορεύουν κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία εξαρτά την εγγραφή στο εμπορικό μητρώο υποκαταστήματος μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος, από την πληρωμή προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων για τη δημοσίευση του σκοπού της εταιρίας, που περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη της εν λόγω εταιρίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

44 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, έναντι των διαδίκων της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν για να καταθέσουν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου, άλλοι εκτός των εν λόγω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ δεν απαγορεύουν κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία εξαρτά την εγγραφή στο εμπορικό μητρώο υποκαταστήματος μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος, από την πληρωμή προκαταβολής επί των προβλέψιμων εξόδων για τη δημοσίευση του σκοπού της εταιρίας, που περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη της εν λόγω εταιρίας.

(υπογραφές)